De Heraut

voor de

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het nadrukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht.

Dit blad wordt geregeld des *Vrijdags* aan de geabonneerden verzonden.
Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseeren aan de **REDACTIE.** Abonnementen en Advertentiën aan de **ADMINISTRATIE. Bureau: Warmoesstraat 98, te Amsterdam.**
Inzendingen, die later dan *Donderdag* 's namiddags te 12 uur worden ontvangen, kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Zondag 8 Augustus 1915. N°. 1959.

Abonnementsprijs: *franco* aan huis, per drie maanden *f* **1.20,** voor België per jaar *f* **5.30** bij vooruitbetaling, voor het verdere Buitenland en Ned.-Indië per jaar *f* **6** bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers *f* —.**10**. Abonnementen worden aangenomen door het Bureel te Amsterdam, Boekhandelaren, Postdirecteuren enz.
Advertentiën: van **1** tot **5** regels *f* **1.20,** voor elken regel meer *f* —.**20.** Aanvragen en vermelding van liefdegaven *f* —.**12 per regel.**

„Stilzitten zal uw sterkte zijn".

Want Egypte zal ijdellijk en te vergeefs helpen; daarom heb Ik hierover geroepen: Stilzitten zal hunne sterkte zijn.
Jesaja 30 : 7.

Tweeerlei vermaan gaat, in vlak tegenovergestelde strekking, uit de Schrift tot 's Heeren volk uit.

Van den éénen kant heet het, dat de geloovigen ten strijde zullen optrekken, en zulks wel onder de prikkelende opwekking: »*Zijt sterk en hebt goeden moed!*«. Maar van den anderen kant staat hier de afmaning van allen strijd tegenover, en zulks wel in het zoo aangrijpende woord: »*Stilzitten zal uw sterkte zijn*«.

Het eerste vermaan, om zich aan te grijpen, sterk te zijn, en vol goeden moed den strijd tegen te gaan, komt in Jozua I zelfs vier malen achter elkander voor. In vs. 6 heet het: »Zijt sterk en heb goeden moed«! Vlak daarop in vs. 7 staat het er nog fierer: »Alleenlijk wees sterk en heb zeer goedenmoed! In vs. 9 heet 't nog krasser: »Heb Ik het u niet bevolen? Wees sterk en heb goeden moed en verschrik niet en ontzet u niet!« En in het slotvers gaat het bazuingeschal nogmaals in vollen toon uit: »Alleenlijk wees sterk en heb goeden moed!«

En zoo nu komt 't gedurig in de Schrift voor. Israël moet niet bij de pakken blijven neerzitten. Het moet zich het zwaard aangorden, het moet uittrekken, het moet aanvallen, het mag van den strijd niet aflaten, niet half maar heel moet 't zich tot zijn groote levensworsteling opmaken. En als Israel niet vertsaagt, zal Jehova met zijn volk zijn.

Maar vlak hier tegenover staat nu 't aangrijpend vermaan in Jesaja 30 : 7, en naar luid van dit woord mag Israel *niet* optrekken, mag het zich niet verweren noch verroeren, en ontvangt het volk van Godswege den last, om *stil te zitten*, zich te verroeren noch te bewegen, zijn bange weeën over zich te laten komen, en te gelooven, dat juist in dit niets doen en geduldig afwachten zijn hope voor de toekomst, en zijn *sterkte* voor 't heden zal liggen.

Elders heet dit *stilzitten* het »*waachten op den Heere*". Zoo in het bekende slot van Psalm 27:

Wacht op den Heer, Godvruchte schaar,
houd moed,
Hij is nabij, de Bron van alle goed.
Zoo daalt Zijn kracht op u in zwakheid neer.
Wacht dan, ja wacht, verlaat u op den Heer.

Welke van die twee oproepingen op elk gegeven oogenblik ons den regel stelt, ontwaren we in onze conscientie.

Toen de Heere Nebucadnezar, den tyran van Babylon, tegen Jerusalem had losgelaten, en deze Stad en Tempel had verwoest, en de kern van het volk in ballingschap was uitgetogen, sprak hierin de wrekende kastijding des Heeren over Israels ontrouw en afval. En toen het achtergebleven volk toch, om zich te verhoovaardigen, naar Egypte wilde uittrekken, zich zelf een nieuwe toekomst scheppen, toen sprak hierin weigering om zich voor God te verootmoedigen, een bruut wilsbesluit, om zich zelf ten redder te zijn.

Dit nu was verergering van zonde, en daarom ging toen het vermaan uit: Poogt niet u zelf te redden. Dit moogt ge niet en kunt ge niet. Doe niets, wacht af wat de Heere over u gehengen zal. Stilzitten zal uw sterkte zijn. En zoo er nog redding voor u dagen kan, alleen van God komt uw heil.

Het was in de volksconscientie, dat 't volk toen zijn schuld en aanklacht moest gevoelen, en stil zich verootmoedigend had in te wachten, wat lot aan Israël alsnog van Godswege beschoren zou zijn.

Stond 't anders, brak de strijd uit tegen God en de eere Zijns Naams, dan zou stilzitten plichtverzuim en ontrouw zijn geweest. Gaat de strijd om ons heen van Satan tegen het Koninkrijk des Heeren uit, dan *mogen* we niet in onze tente sluipen, dan *moet* al wie gelooft een held zijn, vol moed wezen, en voor den Naam des Heeren optrekken. Wee hem, die dan den strijd verzaakt.

Maar is het niet Satan die tegen Gods koninkrijk woedt, doch, heel anders, Gods toorn die om wrake over ónze schuld en ónze ontrouw roept, dan moet onzer niet de alles durvende overmoed, maar de belijdersgestalte op de knieën voor God zijn.

In *stilzitten* zal dan onze sterkte zijn!

Alleen zie toe, dat ge dit u op de knieen neerwerpend woord niet valschelijk aangrijpt, om den strijd in Gods kerke van u af te schuiven, zoo dikwijls de vergiftiging van Christus' kerke u tot haarzuivering en redding verplicht.

Immers, het misbruik, van het »stilzitten» op alle gebied gemaakt, is voor 's Heeren Naam zoo krenkend.

Vaders of moeders vindt ge dan, die allerlei ongerechtigheid onder hun kinderen laten voortkankeren, onder het zeggen, dat God hierin de ouders straft voor de fouten in hun opvoeding, en dat ze er nu niet tegen durven ingaan, maar veeleer schuldbelijden, en in stilzitten sterkte zoeken; daar immers God alleen hier redding kan aanbrengen.

En zoo gaat 't ook uit het bedorven gezin in de bedorven maatschappij over. Schuld belijden, o, zeer zeker, en zich voor God verootmoedigen; maar 't kwaad niet aantasten, alle ongeloof en boosheid stil geworden laten, en er dan altoos weer op neerkomen, dat van God alleen heil kan komen, dat wij er niets aan verhelpen kunnen, en dat veeleer alleen in stilzitten en niets doen onze sterkte kan zijn.

En zoo past men het dan tenslotte ook op Christus' Kerke toe.

Ook die Kerk ligt dan in bitter bederf verzonken. De majesteit des Heeren wordt tot van den kansel aangetast. Christus gehoond tot in zijn Sacrament. En toch niets er tegen doen, dan er tegen getuigen. Geen hand ter zuivering van zijn Kerk uitsteken. Schuld belijden en en nog eens schuld belijden, maar verder geen stap ooit verzetten.

Stilzitten de leuze waarin alle zorge voor Christus' Kerke opgaat. En dit noemt men dan zijn *sterkte*.

Dr. A. K.

Voor Kootwijks scholen.

In hartelijken dank ontvangen onder letters D. K. te H. *f* 5; van mejuffr. N. V. te Haamstede *f* 5.

Ds. J. H. HOUTZAGERS, *voorzitter. Kootwijk.*

Officieele Berichten.

Classis Dordrecht.

De Kerken der Classis Dordrecht worden ter vergadering saamgeroepen op 2 September a. s. Punten voor het agendum worden *voor* 15 Augustus ingewacht door ondergeteekende.

Namens de roepende kerk te Puttershoek
A. WILDEMAN, *scriba.*

Puttershoek, 2 Aug. '15.

Classe 's-Gravenhage.

De Kerkeraad der Gereformeerde Kerk te 's-Gravenhage bericht, dat de Classe 's-Gravenhage D. V. vergaderen zal te 's-Gravenhage op Dinsdag 7 September a. s., gewone tijd en plaats. Punten voor het Agendum worden ingewacht vóór Dinsdag 17 Augustus e. k., bij den scriba, Van Speykstraat 105, 's-Gravenhage.

Namens den Kerkeraad voorn.
C. LION CACHET,
Scriba.

Kort verslag van de Particuliere Synode van Zuid-Holland ten Zuiden.

1. Namens de roepende kerk opent Ds. Jonkers op de gebruikelijke wijze de vergadering.
2. Alle classe zijn wettig vertegenwoordigd door de primi-afgevaardigden, alleen van de classis Rotterdam is Ds. J. v. d. Berg als secundus inplaats van den primus, Ds. Bavinck.
3. Na eenige stemmingen nemen in 't moderamen zitting: Ds. F. W. Sluyter als praeses, Ds. J. v. d. Berg als assessor en Ds. W. W. Meijnen en Ds. H. Meulink als scribae.
4. De notulen der vorige vergadering worden gelezen en onder dank aan dien scriba vastgesteld.
5. Ook doet Ds. Kunst, scriba der vorige Part. Synode, mededeeling dat de grensregeling tusschen de kerken van Hoek-van-Holland en 's-Gravenzande door de Generale Synode is goedgekeurd.
6. Behandeld wordt: verslag en rekening over het weeshuis te Middelharnis, benevens alle rapporten daarover. Het rapport van de broeders Biemond, Mekking, Richters wordt aanvaard. Evenzoo verslag en rekening van het weeshuis. Bestuur en directeur ontvangen den dank der vergadering. Waar uit dat verslag gebleken is, dat enkele kerken niet gecollecteerd hebben, willen de afgevaardigden der classes dat op hunne resp. classes rapporteeren, opdat ook deze kerken aan hare verplichting voldoen.
7. Ingekomen stukken:
a. Schrijven van deputaten voor het verband met de Theol. Fac. der V. U., welk stuk in handen gesteld zal worden Dep. art. 49.
b. Rekening en verantwoording van den quaestor der Part. Synode br. Hazelzet.

Waar br. Hazelzet ontslag vraagt, wijst de vergadering br. L. van Leeuwen te Vlaardingen als quaestor der Part. Synode ten Zuiden aan, welke deze opdracht aanvaardt.

Aan de kerk van Antwerpen zal zoo noodig de *f* 100 worden uitgekeerd, die het vorig jaar niet behoefde uitgekeerd te worden.

Een commissie wordt benoemd om de boeken van den quaestor na te zien, welke later rapporteert dat ze in orde bevonden waren.

c. Een schrijven van een lidmaat uit een der Kerken. Een commissie van praeadvies wordt benoemd: Ds. Kaptein, Ds. Van Lummel en oud. Trapman. Gehoord dat rapport besluit de vergadering over te gaan tot de orde van den dag, waarvan mededeeling gedaan zal worden aan den requestrant, de kerk en de classis.

8. Verslag en begrooting van Deputaten art. 11 en 13. Een commissie benoemd om de boeken na te zien, welke later rapporteert dat ze in orde bevonden waren. Aangenomen wordt de aanvrage van de cl. Brielle voorkomend op de agenda 13*a* om aan de kerk van Hellevoetsluis *f* 500 en aan de kerk van Brielle *f* 600 uit te keeren voor verschuldigde emeritaatsgelden.

Na breede discussie wordt het voorstel gedaan en aangenomen: »een regeling te ontwerpen tot uitvoering van art. 13 D. K. O. in het ressort Z.-Holland ten Zuiden, naar het aangenomene van Utrecht, de Synode drage de regeling daarvan op aan een commissie van 6 personen, die het ontwerp voor Januari aan de kerken en de classe zende opdat deze ze in hunne vergaderingen bespreken ten einde ze op de e. k. Part. Synode te behandelen. Tot leden dier commissie worden benoemd D. D. Goslinga, Meynen, Mol, v. d. Velden, Steenhuis, Goote. Ds. Mol zal de vergadering saamroepen.

Aangenomen wordt het voorstel: »De begrooting der Deputaten voor zoo verre die nog niet behandeld is, onveranderd aan te nemen met het oog op de nog te komen regeling.

9. Verslag van deputaten art. 19, waaruit blijkt dat enkele kerken nalatig waren in het collecteeren.

Ook hierop zullen de afgevaardigden de aandacht hunner classe vestigen.

10. Verslag Dep. art. 49 D. K. O.; eveneens over zending, dat alreeds gedrukt der kerken gezonden was.

11. Verslag van den secundus-curator Ds. Bavinck, gelezen door den primus-curator Ds. de Jonge.

12. Na korte toelichting wordt met algemeene stemmen aangenomen het voorstel van de classis Dordrecht, 13b van de agenda: om jaarlijks haar acta met rapporten te laten drukken en aan elke kerk in haar ressort twee exemplaren toe te zenden.

13. Alle Deputaten der Part. Synode worden gecontinueerd, enkele vacaturen moeten vervuld worden. Quaestor der Part. Syn. L. v. Leeuwen te Vlaardingen; voor de classis Barendrecht, art. 11 en 13 D. K. O. sec. Ds. Sleeswijk-Visser; Art. 19 K. O. Ds. J. G. Kunst voor de cl. Barendrecht; Ds. H. Meulink, als sec. cl. Dordrecht. Ds. S. O. Los, primus en Ds. W. Weener, sec. voor de cl. Gorinchem. Voor de zending van de cl. Brielle Ds. C. W. J. van Lummel en Ds. M. H. K. Mol.

Voor de classis Schiedam Ds. K. van Anken in plaats van Ds. Goslinga die bedankte.

Voor het Weeshuis te Middelharnis Ds. J. J. Berends primus en Ds. Jonkers als secundus.

De cl. Barendrecht zal de Part. Synode a. s. jaar saamroepen.

Nadat de assesssor den praeses dank gebracht heeft voor zijn uitnemende leiding en heilwenschende woorden gesproken heeft met het oog op diens a. s. 25-jarig ambtsjubileum wordt de vergadering op de gebruikelijke wijze gesloten.

Op last der Synode,
H. MEULINK.

Buitenland.

Duitschland. Vierhonderd jaarfeest der reformatie. Haat tegen Engeland.

Op 31 Oct. 1917 zal het vierhonderd jaar geleden zijn dat Luther zijn bekende 95 stellingen tegen den aflaat aan de deur van de Slotkerk te Wittenberg aansloeg, welke daad den eersten stoot gaf tot reformatie der kerk.

Voor het uitbreken van den oorlog was de permanente commissie der Duitsche Evangelische Kerken met de Duitsche Evangelische Kerkelijke Conferentie van voornemen dit feit te herdenken en werkzaam dat deze herdenking ook buiten de grenzen van Duitschland plaats hebben zou.

Door den veranderden staatkundigen toestand wil men er nu alleen een Duitsch feest van maken, waaraan de Duitsche landskerken, Evangelische vereenigingen en andere protestantsche gemeenschappen zullen deelnemen. Voorts is men van plan een jubileumfonds te verzamelen om dit aan het Duitsche Evangelische Comité ter hand te stellen ten einde de Evangelische Kerk in staat te stellen haar taak, die na het sluiten van den vrede op haar rusten zal, te volbrengen en de schade te herstellen die aan het Evangelisch Duitschland door den oorlog is toegebracht. De Duitsche Keizer heeft aan deze plannen zijn goedkeuring geschonken.

Het is bekend dat velen in Duitschland de leus hebben opgeheven, dat Engeland moet gehaat worden. Nu is het een feit dat men van verschillende kansels tegen dat haten van Engeland als onchristelijk heeft gewaarschuwd. God is liefde, zegt men, en daarom kan het Zijne goedkeuring niet wegdragen dat men eene natie haat. Veel discussie is daarover in Christelijke kringen ontstaan; daarbij wordt echter niet genoeg in het oog gehouden, zoo merkt de *Ref. Kirchenzeitung* op, dat er onderscheid is tusschen haat en toorn. Want God is wel liefde, maar Hij toornt tegen alle ongerechtigheid. De Heere Jezus heeft liefgehad gelijk geen kind der menschen en toch heeft Hij in heiligen toorn Zijn geesel van touwkens gebruikt om de koopers en verkoopers uit het huis Zijns Vaders te drijven, terwijl Hij een »wee u" uitsprak over de geveinsde Schriftgeleerden en Farizeën.

Als de Duitschers overtuigd zijn dat Engeland den vreeselijken oorlog, die reeds millioenen het leven kostte, veroorzaakt heeft en dat Italië trouweloos het bondgenootschap met Duitschland en Oostenrijk verbrak, dan is het niet tegen het Christelijk geweten dat daartegen getoornd wordt.

Zwitserland. Bijna gelijk als bij ons.

In Mei werd te Baden in Aargau de z.g. Badensche conferentie gehouden. Op deze vergadering werd verslag gegeven van den toestand van het godsdienstige leven in de verschillende cantons van Zwitserland, hetwelk in hoofdzaak overal hetzelfde beeld vertoond had. Na de oorlogsverklaringen in het begin van Augustus 1914 ontstond er een ernstige paniek uit angst voor een vijandelijken inval. Daarna bracht de ernst van het oogenblik het volk tot inkeer. Bedestonden werden gehouden, die eerst zeer druk bezocht werden en hope gaven dat onder het Zwitsersche volk eene geestelijke ontwaking had plaats gehad. Van lieverlede kwamen de golven van angst die de menschen beroerden, tot bedaren, waardoor het bezoek der Godsdienstoefeningen minder werd. Het was een verblijdend teeken dat een groote offervaardigheid getoond werd. Maar het scheen helaas alsof de drukte waarmede het betoonen van liefdadigheid gepaard ging, de opwekkingsbeweging belemmerd had, doordat men daardoor aanleiding kreeg om zekere vermakelijkheden te organiseeren, die allerminst in een tijd waarin de Heere met Zijn gerichten op aarde is, gepast zijn. Ook meldden de verslagen van soms welgeslaagde pogingen, die door verschillende secten gedaan zijn, om de menschen in dezen tijd van verschrikking, tot hunne proselyten te maken.

Zweden. Albert Wickman en de Vredesbeweging.

Albert Wickman is predikant bij de Baptistische gemeente te Lund, ongeveer dertig jaren oud. Zijn vader was spoorweg-ambtenaar, die in zijn vrijen tijd arbeidde voor de komst van Gods Koninkrijk. Reeds in 1912 begon de jeugdige prediker, voorziende wat er eenmaal gebeuren moest, bij de algemeene wapening der volken de leer voor te staan, dat het zondig is deel te nemen aan den oorlog, bewerende dat de eerste christenen, zich liever ten dood lieten veroordeelen, dan krijgsdienst verrichtten. Maar al mocht dit waarheid zijn, hetgeen wij zeer betwijfelen, de Baptistische predikant verzuimt daarbij aan te toonen dat als de eerste Christenen alzoo handelden, zij dit deden op grond van Gods Woord. Wel beroept Wickman zich op David om zijn leer, dat oorlog altijd ongeoorloofd is, te bevestigen.

Hij zegt:

»Indien Koning David, die leefde in dagen van geweld, geen aardschen tempel kon bouwen omdat hij een oorlogsman was, en bloed vergoten had, kunnen wij dan het onderwijs des Heeren aangaande die liefde alzoo verklaren, dat wij het mogelijk kunnen rekenen ten hemel in te gaan met handen, die met bloed zijn bevlekt. Kunnen wij den God der liefde ontmoeten, bezoedeld met het bloed der broederen, dat tegen ons roept van de aarde? Kunnen we de verantwoordelijkheid leggen op anderen, wanneer ons niemand dwingen kan om te dooden, aangezien wij het voorbeeld hebben van een groot getal martelaren, die liever hun eigen leven aflegden, dan dat zij het leven van anderen zouden ontnemen?«

Dat dit beroep op David niet opgaat, zal elk Bijbelkenner moeten toegeven. David heeft immers volgens Gods Woord »de oorlogen des Heeren« gevoerd.

Het is niet te ontkennen dat Wickman den moed van zijn overtuiging bezit. Ingedeeld bij een Zweedsch regiment, heeft hij zich daartegen lijdelijk verzet, waarvoor hij zeven maanden in de gevangenis doorbrengen moest. Daarna heeft hij met kracht geijverd tegen den oorlog. Op zijn aansporing hebben zich drieduizend mannen verbonden om zich onder geen omstandigheden een medemensch te dooden. Hij doorreist tegenwoordig Zweden, overal toespraken houdend om het volk aan te sporen in geen geval dienst te doen in het leger. De belijders des Heeren, beweert hij, hebben de macht om den oorlog onmogelijk te maken, en als zij dit doen, dan zal nieuw leven zich openbaren. »Wij zijn", zoo beweert hij: »het licht der wereld, het zout der aarde. Wij moeten onszelven beschouwen als tot het menschelijk geslacht te behooren, en niet tot onze eigene natie alleen. We moeten op 's Heeren bevel letten meer dan op dat der menschen, vertrouwende op Zijnen arm, meer dan op paarden en wagenen. Anders verlaten we den Vorst des vredes en verzaken zijne zaak".

Hieruit blijkt dat Wickman geen vaderland kent en dat het ideaal der anarchisten het zijne is. Hij ziet Zweden liever geregeerd door Russen of Duitschers, dan in een oorlog gewikkeld. Zelfs prijst hij Finland gelukkig, omdat dit land zich niet verzet heeft tegen zijn annexatie door Rusland. Hij schrijft:

„De Finnen zeggen zelf, dat zij met wapenen niet kunnen winnen, en ze ondernemen het niet om zich te verzetten; en intusschen zijn hunne bezittingen en hunne levens in veiligheid. De arbeidsman werkt en blijft bij zijn gezin; de landman bearbeidt zijn boerderij, en de handelsman doet zijn zaken, en niemand moeit hen. Men trouwt er, en heeft zijne genietingen, en gaat er te kerke; men heeft recht om te koopen en verkoopen, en zich ongedwongen te bewegen; aan dit alles zou een einde komen, wanneer zij den oorlog zouden verklaren; ze hebben nog om hunne vrijheden te strijden, maar ze doen dat op andere wijze dan door zich aan uitmoording bloot te stellen; en intusschen houden ze hun geweten vrij van het bloed van menschen, die even onschuldig zijn als zij zelven."

Het is jammerlijk, dat deze Baptistische prediker juist dit voorbeeld aanhaalt. Waar Rusland den scepter zwaait, is het met de vrijheid van conscientie treurig gesteld. In de Oostzeeprovinciën van Rusland ondervinden dit de Lutherssche predikanten. Ook daarbuiten mogen Lutherssche predikanten zich zelfs het lot van berooide Duitsche geïnterneerden niet aantrekken, op straffe van verbanning.

Wickman is een voorstander van de oude Doopersche dwalingen, die in onze Gereformeerde belijdenis zijn weerlegd. Daarom doet het ons leed dat in het nummer van 13 Juli van »de (Amerikaansche) Hope" naar aanleiding van Wickman's leeringen geschreven stond:

»Een en ander geeft te denken; Staten zooals België en Nederland en meer andere kunnen door oorlog niets winnen, maar wel alles verliezen; de waarde van nationaal bestaan kan niet opwegen tegen den verschrikkelijken prijs van menschenbloed, die daarvoor geëischt wordt. De tijd moet komen, dat het volk absoluut weigeren zal om op het bevel van de regeering onder de wapenen te gaan".

Eene dergelijke uiting moest in een Gereformeerd blad geen plaats vinden.

N.-Amerika. *De Wachter* over steun aan de Vrije Universiteit.

In *de Wachter* van 26 Mei wordt geschreven over een verzoek om steun aan de Chr. Geref. Kerk van N.-Amerika, gedaan door drie diaconiën in ons vaderland. Die steun zal verleend worden. Maar anders wordt geoordeeld over een aanvrage om hulp voor de Vrije Universiteit. Wel wordt verzekerd, dat er voor de Chr. Geref. Kerk in de nieuwe wereld in dat verzoek iets gelegen lag, omdat men »tot de Amerikaansche kerken, waar men anders niet zoo bijzonder hoog tegen op zag met een smeekbede om hulp komt.« Hierin ligt, naar het ons voorkomt, een zeker verwijt, dat men in het Geref. Nederland de Chr. Geref. Kerken tot hiertoe niet genoeg heeft gewaardeerd. Ons is daarvan echter niets bekend, en wij meenen ook in onze rubriek nooit een woord geschreven te hebben, dat van mindere waardeering der Amerikaansche zusterkerken getuigenis gaf.

Maar dit daargelaten. Het verzoek om steun kan door de redactie niet gesteund worden. Toch is zij in deze van goeden wil. »Misschien wil deze of gene, die zich daartoe gedrongen gevoelt door oude of nieuwe banden, of een of andere kerk, die in goeden doen is, iets afstaan, maar tot een algemeene beweging hiervoor mogen wij niet raden«, al draagt *de Wachter* aan de Vrije Universiteit, die veel deed tot herleving van het Calvinisme, een warm en dankbaar hart toe.

Maar de redactie is van oordeel, dat er een weg is tot betere, blijvende hulp en die weg is, dat het kome tot samensmelting van Kampen en Amsterdam.

Men moet »ophouden met dat kleine gedoe, en tot zaken doen komen".

Het tweede punt waarover de redactie handelt, is: vermindering van sympathie voor de Vrije Universiteit. De redactie maant in deze tot verootmoediging. Zoo kon er weer sympathie komen. En sympathie wint.

Het laatste en voornaamste punt waarom het geven van bijdragen voor de Vrije Universiteit in Amerika niet zoo vrijmoedig kan aanbevolen worden, is, dat men aldaar het geld niet missen kan.

Dit wordt dan in den breede betoogd en wij zijn daardoor overtuigd, dat er in Amerika heel wat noodig is voor schoolgebouwen, leermiddelen, en onderwijzerstractementen, die grootendeels onvoldoende zijn; voor verbetering van predikantstractementen, voor de inwendige zending, voor de zending onder de Heidenen, voor de college en de Theologische School. Bovendien geeft men in Nederland voor Hooger Onderwijs slechts 30 cents per gezin, en in Amerika offert men voor de Theol. school *f* 2,50 per gezin.

Wat zullen wij tot deze dingen zeggen? De redactie van *de Wachter* weet zeer wel hoevele pogingen er reeds gedaan zijn om eene oplossing te krijgen inzake de opleidingsquaestie, maar deze is tot hiertoe niet gevonden. Is het niet gemakkelijk om ons toe te roepen: het moet tot ineensmelting komen?

De redactie weet ook dat vermindering van sympathie alleen overwonnen wordt door het bewijzen van sympathie. Als er gebed is dat de sympathie wederkeere, zouden dan ook van de overzijde van den Oceaan geen gaven gezonden worden? Gebed en offer hooren bijeen. Het behoeven daarom geen groote gaven te zijn. Ook het penningske der weduwe kan van zooveel kracht zijn, als er sympathie uit spreekt.

De redactie schrijft: »Onze christelijke en calvinistische worsteling begint hier pas?"

Maar zij zal toch ook de overtuiging hebben, dat die worsteling dient gesteund door eene Universiteit op Geref. grondslag. Die heeft men